

FACTSHEET

Snel internet buitengebied

De opgave

Een aansluiting op snel internet zou in de nabije toekomst net zo gewoon moeten zijn als een aansluiting op drinkwater en elektriciteit. Voor heel Nederland en niet alleen in de stad en dorpskernen. Hiervoor is er nog een flinke weg te gaan, rond de 300.000 huishoudens en bedrijven, met name in de buitengebieden, hebben op dit moment geen snel internet. Dit heeft directe gevolgen voor de aantrekkelijkheid en leefbaarheid van deze gebieden. Zo kunnen scholieren hun huiswerk thuis niet maken, agrariërs nieuwe, computergestuurde, technologieën niet toepassen en zijn panden zonder snel internet minder verkoopbaar, waardoor leegstand wordt versterkt. Ook de zo gewenste nieuwe bedrijvigheid is moeizaam te realiseren zonder snel internet. Breedband kan een impuls geven aan een aantrekkelijker buitengebied.

De aanpak

Er zijn verschillende mogelijkheden om snel internet (in vaktermen breedbandinternet) in het buitengebied voor elkaar te krijgen. Grofweg zijn er drie opties: De markt legt het aan, de inwoners en bedrijven uit het gebied nemen zelf het initiatief, de overheid legt het - mede- aan. Alle opties hebben voor- en nadelen, kansen en barrières.

De rol van de gemeente

Als de gemeente de keuze maakt om snel internet in het buitengebied te willen bevorderen, kan ze dit op verschillende manieren doen. De gemeente kan:

- Inzichtelijk maken wat de opgave is: In welke gebieden hebben en krijgen huishoudens en bedrijven op korte termijn niet de beschikking tot snel internet vanuit de markt? Dit worden de 'witte gebieden' genoemd. Vanuit Europa wordt hierbij als criterium gesteld: op dit moment is er geen internet met een snelheid van 30mb/sec aanwezig en de markt heeft geen plannen om deze gebieden er binnen drie jaar van te voorzien. Een eerste stap om te bepalen in welke gebieden geen snel internet aanwezig is, kan via deze tool: <https://www.samensnelinternet.nl/gebiedsanalyse>. Daarnaast is het nodig om bij de marktpartijen die in uw

gebied actief zijn, uit te vragen wat hun plannen zijn. In verschillende delen van Nederland hebben provincies, regio's en/ of gemeenten dit al geïnventariseerd en zijn de analyses al beschikbaar.

- Stimuleren: Vooral in gebieden waar burgerinitiatieven opstarten, kan de gemeente een stimulerende rol spelen door de initiatieven op weg te helpen door praktische informatie te bieden, bijvoorbeeld over hoe te starten en waar informatie te vinden is. Bijvoorbeeld op www.samensnelinternet.nl. De huidige praktijk laat zien dat burgerinitiatieven vaak later in het proces ondersteuning nodig hebben vanuit gemeenten, bijvoorbeeld bij (vergunning)procedures en onderhandelingen met providers.
- Faciliteren: Door eigen regels en procedures aan te passen, kan de gemeente initiatieven vergemakkelijken. Mogelijkheden zijn:
  - De graafdiepte verminderen.
  - Beperkte leges heffen voor de aanleg van telecom buiten stedelijk gebied.
  - Het aanvragen van vergunningen te vergemakkelijken of partijen te begeleiden bij het aanvragen van een vergunning.
  - Toezicht op werkzaamheden waar mogelijk te combineren met andere toezichthoudende instanties om kosten te besparen.
  - Afspraken maken over degeneratiekosten (kosten die gemeenten bij graafwerkzaamheden bij het telebedrijf in rekening brengen, omdat het graven de levensduur van de openbare ruimte verkort).
- Financieren, subsidiëren, of het verstrekken van een lening: door burgers te helpen bij het organiseren van bijeenkomsten, ter beschikking stellen van vergaderruimtes en kopieerfaciliteiten en/ of het geven van een beperkte subsidie kunnen partijen op weg geholpen worden. Vanuit Europese staatsteunregels mag een onderneming over een periode van drie belastingjaren 200.000 euro ontvangen, zonder dat dit aan Europa hoeft te worden gemeld: de de-minimissteun (let wel, hier moet rekening worden gehouden met eventuele subsidies/ bijdragen die al door een andere overheidspartij zijn verleend). Zie voor meer informatie hierover www.europadecentraal.nl. Daarnaast kan ook gewerkt worden met marktconforme leningen en aansluitsubsidies. Daarnaast kan de overheid financieel bijdragen aan initiatieven in witte gebieden, of grijze gebieden waar een netwerk met aanzienlijk betere kenmerken wordt aangelegd (step change wordt bereikt). Deze bijdragen moeten wel aan de Europese staatsteunregels voldoen en in een aantal gevallen moet hiervoor ook een notificatieprocedure doorlopen worden.
- Omschrijven van en laten uitvoeren van een Dienst van algemeen economisch belang (DAEB). Hoewel het ons nog niet bekend is of dit ook bij breedband toepast wordt, zijn we gewezen op de mogelijkheid van een DAEB. Deze diensten bevinden zich op het grensvlak tussen publieke belangen op nationaal en decentraal niveau en de regels van de interne markt. Decentrale overheden hebben volgens de Europese regelgeving en de rechtspraak van het Hof van Justitie een ruime beleidsvrijheid bij het omschrijven en laten uitvoeren van DAEB. Deze beleidsvrijheid is echter niet onbegrensd. Concreet betekent dit dat een decentrale overheid een onderneming mag belasten met het uitvoeren van een taak in het publiek belang, voor zover de verhoudingen op de interne markt niet onevenredig verstoord worden. Bij het aanwijzen en financieren van een DAEB dient daarom rekening gehouden te worden met de Europese staatssteunregels.
- Zelf (met andere partijen samen) een netwerk aan te leggen, in die gebieden waar marktpartijen geen initiatief nemen. Dit betekent dat de overheid optreedt als marktpartij. Deze draagt dan dezelfde risico's en rendementen als andere partijen die meedoen.

Wist u dat:

- Aanleg buitengebied tussen de € 3000-7000 per aansluiting kost ; in sommige gevallen hoger door de heel grote afstand en of complexe aanleg (bijvoorbeeld in dijklichaam of onder kanaal).
- Service providers die via een netwerk van een andere provider diensten aan de klant leveren, hierover tussen ca € 15,- excl. b.t.w. per aansluiting per maand betalen voor het gebruik van het netwerk.
- Modellen er tot nu toe uit bestaan dat gebruikers voor de kabel zelf € 10-20 per maand betalen en in sommige gevallen een groter eenmalig bedrag.
- Er op aanschaf en aanleg van een kabel een hypotheek kan worden afgesloten.
- Er open en gesloten systemen zijn, zo is KPN gereguleerd en verplicht toegang te verlenen aan andere marktpartijen en is CIF met twee glasvezelsporen per huishouden getrapd open en is Boekelnet een geheel open netwerk.

Veel gestelde vragen:

1 Wanneer is internet breedbandinternet?

Breedband is een term die in combinatie met internet of netwerken wordt gebruikt. Breedband betekent dat de verbinding met het netwerk wordt gemaakt met een 'snelle' verbinding. De snelheid wordt meestal uitgedrukt in megabits per seconde (Mb/s). Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen de ontvangstsnelheid (downloadsnelheid) of verzendsnelheid (uploadsnelheid). De Europese Commissie en de Rijksoverheid streven ernaar dat iedereen kan beschikken over een breedbandverbinding van 30 Mb/s en dat minstens de helft een breedbandverbinding van 100 Mb/s heeft en gebruikt.

2 Wat wordt bedoeld met witte, grijze en zwarte gebieden?

Een belangrijk onderdeel van de voorwaarden van de Europese Commissie is de vraag of er in het gebied waar aan een overheid staatssteun wil verlenen marktpartijen actief zijn die snel internet (>30 Mb/s) aanbieden. Bij de vraag of een netwerk telt als 'snel internet' is de techniek niet van belang, het gaat om de kwaliteit van het netwerk en de downloadsnelheid. De Europese Commissie maakt onderscheid in drie typen gebieden:

- Wit gebied: gebieden waar geen internetverbinding ligt waarmee 30 Mb/s mogelijk is en ook niet in de komende drie jaar wordt aangelegd door een marktpartij. Kortom, er is geen snel internet en dat wordt in de komende drie jaar ook niet door een marktpartij gerealiseerd.
- Grijs gebied: een gebied waar één netwerk ligt, of in de komende drie jaar wordt aangelegd, waarover snel internet mogelijk is.
- Zwart gebied: een gebied met nu, of in de komende drie jaar, twee of meer netwerken waarover snel internet mogelijk is.

3 Welke internetopties zijn er?

	Voordeel	Nadeel
Koper	Ligt praktisch overal in Nederland	Ondanks technologische verbeteringen, blijft de internetsnelheid (zeer) beperkt
Coax/ADSL/VDSL	Ligt in verschillende met name (stedelijke) gebieden van Nederland een goed netwerk	Ligt lang niet overal. Snelheid van VDSL neemt af als de afstand tot de centrale groot is. Vaak in het buitengebied het geval
Glasvezel	Snelle verbinding Zeer hoge capaciteit voor zowel up als downloaden toekomstbestendig	Hoge kosten door graafwerk
Mobiel 4G	Snelle verbinding Geen graafkosten	Niet altijd bereik Onvoldoende capaciteit bij veel gebruikers (vaak) Datalimiet
Vast draadloos	Snelle verbinding Voldoende capaciteit Geen graafkosten Goed bereik	Kan alleen in vlakke gebieden met weinig verstoringen zoals bomen Beperkte levensduur
Satelliet	Direct en overal	Vertraging (latency) door de grote afstand tussen satelliet en computer

4 Waar vind ik praktijkvoorbeelden? <http://handreikingbreedband.digitalestedagenda.nl/handreiking/praktijkvoorbeelden.html>

5 Waar is meer informatie te vinden?

- Algemeen: <https://vng.nl/onderwerpenindex/ruimte-en-wonen/landelijk-gebied/breedband>
- Staatssteun: <https://www.europadecentraal.nl/onderwerp/staatssteun/breedband-en-staatssteun/>
- Handreiking breedband: <https://www.europadecentraal.nl/onderwerp/staatssteun/breedband-en-staatssteun/daeb-en-breedband/#publicatie>
- Burgerinitiatieven: www.samensnelinternet.nl
- Handreiking voor gemeenten: <http://handreikingbreedband.digitalestedagenda.nl/handreiking/start.html>
- Bridge! Beter EU regelgeving voor decentrale overheden: <https://www.europadecentraal.nl/bridge/>